

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/245
KARAR NO : 2021/254
KARAR TR : 03/05/2021

ÖZET: 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun uyarınca i yerinin 10 gün süre ile kapatılmasına ili kin olarak verilen idari yaptırım kararının iptali istemiyle açılan davanın, ADL YARGI YER NDE çözümlenmesi gerekti i hk.

K A R A R

Davacı : S.E.
Vekili : Av. A.B.
Davalı : Melikgazi Kaymakamı 1
Vekili : Av. K.Ç.D.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Melikgazi Kaymakamı 1 İlçe Sa lık Müdürlü ünün 16/09/2019 tarih ve 16032953-289 sayılı idari kapatma cezası kararı ile, İlçe Emniyet Müdürlü ü denetim ekiplerince 16/08/2019 tarihinde davacıya ait i yerinde yapılan denetimde, tütün ürünlerinin kullanımının yasak oldu u kapalı alanlarda tütün ürünü kullanımına izin verildi i ve bu durumun bir yıl içinde i lenen üçüncü tekerrür (dördüncü ihlal) oldu unun tespit edildi inden bahisle, 4207 sayılı Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun'un 2. maddesinin ilgili fıkraları gere i kapalı alanda tütün ürünü tüketilmemesine ili kin yasakların uygulanması ve tedbirlerin alınması ile ilgili yükümlülüklerin yerine getirilmemesi fiiline istinaden, 4207 sayılı Kanun'un 5. maddesinin on altıncı fıkrası uyarınca bahsedilen i yerinin 10 gün süreyle kapatılmasına karar verilmi tir.

2. Davacı vekili, idari yaptırım kararının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmı tir.

3. Davalı vekili görev itirazında bulunmu tur.

II. UYU MAZLI A L K N BA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

4. **Kayseri 2. dare Mahkemesi 26/02/2020 tarihli ve E.2020/182 sayılı kararı** ile, 4207 sayılı Kanun'un 5. maddesinin on altıncı fıkrasında, madde kapsamında yer alan ve ceza gerektiren fiillerin aynı dönemde üçüncü tekerrüründe i yerinin on günden bir aya kadar kapatılaca mının düzenlendi i, ancak anılan Kanun'da i yerinin geçici süreyle kapatılmasına ili kin i lemler konusunda görevli yargı yerine ili kin düzenleme yapılmadı ı, anılan Kanun'da düzenlenen i yerinin geçici süreyle kapatılması yaptırımının 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 19. maddesinde düzenlenen istisnalar içinde bulundu u, dolayısıyla iptal istemine konu i yerinin kapatılmasına ili kin kararın idari davaya konu edilebilecek kesin ve yürütülmesi zorunlu idari bir i lem oldu u ve 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde düzenlenen istisnalar içinde bulundu u belirtilerek, davaya bakma görevinin idari yargı yerine ait oldu u gerekçesiyle görev itirazının reddine karar vermi tir.

5. Davalı vekilinin, adli yargı yararına olumlu görev uyu mazlı ı çıkartılması yolunda süresi içinde verdi i dilekçesi üzerine, dava dosyası Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ına gönderilmi tir.

B. Olumlu Görev Uyu mazlı ı Çıkarılmasına li kin Yargıtay Cumhuriyet Ba savcılı ı Talebi

6. Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısı 10/07/2020 tarihli ve YY-2020/54436 sayılı kararı ile, davacıya ait i yerinin 4207 sayılı Kanun'un 5. maddesinin on altıncı fıkrasına dayanılarak ve bu fıkrada öngörülen sürelele uygun olarak süresiz de il, belirli bir süre için (10 gün) kapatılmasına karar verildi i ve bu haliyle de 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden oldu u, 4207 sayılı Kanun'da bu idari yaptırımlara kar ı itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmedi i, bu durumda, 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesi gere ince, idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınaca ından, i yerinin 10 gün süreyle kapatılması kararına kar ı açılan davanın anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinde görülmesi gerekti ini belirterek, 2247 sayılı Kanun'un 10. ve 13. maddeleri gere ince olumlu görev uyu mazlı ı çıkarılmasına ve dosyanın Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermi tir.

7. Uyu mazlık Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca Danı tay Ba savcısının yazılı dü üncesi alınmamı tir.

III. LG L HUKUK

8. 4207 sayılı Kanun'un "Ceza hükümleri" ba lı ı altında düzenlenen 5. maddesinin ikinci fıkrası öyledir:

"(De i ik: 13/2/2011-6111/202 md.) 2. maddenin (a) bendi hariç birinci, üçüncü, dördüncü ve be inci fıkralarında belirtilen yasakların uygulanması ve tedbirlerin alınması ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmeyen i letme sorumlularına, mahalli mülki amir tarafından bin Türk Lirasından be bin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir.";

9. On altıncı fıkrası öyledir:

"(Ek: 13/2/2011-6111/202 md.; De i ik: 24/5/2013-6487/27 md.) Bu maddedeki cezaları gerektiren fiillerin bir yıllık dönemde tekrürü hâlinde idari para cezası bir kat; ikinci tekrürü hâlinde iki kat artırılarak verilir. Aynı dönemdeki üçüncü tekrürde de i yeri on günden bir aya kadar kapatılır."

10. "Tütün ürünlerinin yasaklanması" ba lı ı altında düzenlenen 2. maddesinin birinci fıkrası öyledir:

*"Tütün ürünleri; a) Kamu hizmet binalarının kapalı alanlarında,
b) Koridorları dahil olmak üzere her türlü e itim, sa lık, üretim, ticaret, sosyal, kültürel, spor, e lence ve benzeri amaçlı özel hukuk ki ilerine ait olan ve birden çok ki inin girebilece i (ikamete mahsus konutlar hariç) binaların kapalı alanlarında,*

c) (De i ik: 24/5/2013-6487/26 md.) Hususi araçların sürücü koltukları ile taksi hizmeti verenler dâhil olmak üzere karayolu, demiryolu, denizyolu ve havayolu toplu taşıma araçlarında,

ç) Okul öncesi eğitim kurumlarının, dershaneler, özel eğitim ve okuma kursları dahil olmak üzere ilk ve orta öğretim kurumlarının, kültür ve sosyal hizmet binalarının kapalı ve açık alanlarında,

d) Özel hukuk kurullarına ait olan lokantalar ile kahvehane, kafeterya, birahane gibi hizmet verilen işletmelerde,
tüketilemez..... ”

11. 30/03/2005 tarih ve 5326 sayılı Kanun'un 06/12/2006 tarih ve 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesi öyledir:

“ (1) Bu Kanunun;

a) idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,
uygulanır.”;

12. 16. maddesi öyledir:

“(1) Kabahatler kanununda uygulanacak olan idari yaptırımlar, idari para cezası ve idari tedbirlerden ibarettir.

(2) idari tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir”;

13. 19. maddesi öyledir:

“(1) Diğer kanunlarda kabahat kanununda öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) yerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyriüseferden alıkonulması,

Gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapılmaya kadar saklıdır”;

14. Kanun'un “Ba vuru yolu” başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrası öyledir:

“ idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmaması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir.”

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk inceleme

15. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/05/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gere ince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptı ı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde ba vuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyu mazlı ı çıkarıldı ı ve usule ili kin herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli iyle karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTC ile Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gere i görü ülüp dü ünüldü:

17. Dava, 4207 sayılı Kanun'un 5. maddesinin on altıncı fıkrası uyarınca davacıya ait i yerinin 10 gün süre ile kapatılmasına ili kin olarak verilen idari yaptırım kararının iptali istemiyle açılmış tır.

18. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, Kanun'un 19. maddesinde sayılan yaptırımlar saklı tutulmak kaydıyla, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayaca ı anla ılmaktadır.

19. 5326 sayılı Kanun'un 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında, idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i kurala ba lanmı , bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı ba lantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandı ı ifade edilmi tir.

20. 19/12/2006 tarihinde yürürlü e giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı; di er kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayaca ı ancak; idari yaptırım kararının verildi i i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmi olması halinde; idari yaptırım kararına ili kin hukuka aykırılık iddialarının, bu i lemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görülece i anla ılmaktadır.

21. Uyu mazlık Mahkemesince, idari para cezası yönünden olu an olumsuz görev uyu mazlıklarının çözümünde, idari para cezasına konu i lem kapsamında aynı ki i ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmi olması ve dosya içeri inden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildi inin anla ılması halinde; idari para cezasına ili kin kararın hukuka aykırılı ı iddiasının da, idari yargı yerinde görülece i sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmi tir.

22. Olayda, davacıya ait i yerinin 4207 sayılı Kanun'un 5. maddesinin on altıncı fıkrasına dayanılarak ve bu fıkrada öngörülen sürelerle uygun olarak süresiz de il, belirli bir süre için 10 gün kapatılmasına ili kin idari yaptırım kararının; 5326 sayılı Kanun'un "Saklı tutulan hükümler" ba lı mı ta ıyan 19. maddesinde, "di er kanunlarda kabahat kar ılı nda öngörülen belirli bir süre için, ... yerinin kapatılması .....gibi yaptırımlara ili kin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun de i iklik yapıncaya kadar saklı tutulan, ba ka bir deyi le, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri oldu u, 4207 sayılı Kanun'un ilk kez, 13/02/2011 tarih ve 6111 sayılı Kanun'un 202. maddesiyle, daha sonra 24/05/2013 tarih ve 6487 sayılı Kanun'un 27. maddesiyle de i tirilerek yeniden düzenlendi i ve i yerinin belirli bir süre için kapatılmasına ili kin karara kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemeye yer verilmedi i anla ılmı tır.

23. Görev kuralları kamu düzenine ili kin oldu undan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak do mayaca ı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmi e de etkili olaca ı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

24. Davanın açıldı ı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmi ise, (davanın açıldı ı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekece i; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, de i ikli in yürürlü e girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanaca ına dair intikal hükümlerinin varlı ı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyece i açıktır.

25. Di er taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmı , bu sırada yapılan bir kanun de i ikli i ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmi ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

26. ncelenen uyu mazlıkta, davacıya ait i yerinin 4207 sayılı Kanun'un 5. maddesinin on altıncı fıkrası uyarınca ve bu fıkrada öngörülen sürelerle uygun olarak süresiz de il, belirli bir süre için 10 gün kapatılmasına ili kin idari yaptırım kararının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri oldu u, önce 13/02/2011 tarih ve 6111 sayılı Kanun'un 202. maddesiyle, daha sonra 24/05/2013 tarih ve 6487 sayılı Kanun'un 27. maddesiyle, 4207 sayılı Kanun'da yapılan de i ikliklerle Kanun'un yeniden düzenlendi i ve bu haliyle, 4207 sayılı Kanun'da dava konusu idari yaptırıma kar ı kanun yoluna ili kin bir düzenlemenin yer almadı ı anla ılmı tır.

27. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la de i ik 3. maddesinde, bu Kanun'un, idarî yaptırım kararlarına kar ı kanun yoluna ili kin hükümlerinin, di er kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanaca ı belirtildi inden, i yerinin 10 gün süre ile kapatılmasına ili kin karara kar ı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli oldu u sonucuna varılmı tır.

28. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Ba savcısının ba vurusunun kabulü ile, davalı vekilinin görev itirazının reddine ili kin, Kayseri 2. dare Mahkemesince verilen 26/02/2020 tarihli ve E.2020/182 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVLİ OLDUĞU NA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BA VURUSUNUN KABULÜ ile, davalı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin, Kayseri 2. derece Mahkemesince verilen 26/02/2020 tarihli ve E.2020/182 sayılı GÖREVLİ K KARARININ KALDIRILMASINA,

03/05/2021 tarihinde OY BİRLİKLE KESİMLİ OLARAK karar verildi.

Başkan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
Tükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Biol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN